

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LII. Fundus dotalis non censetur constitutus, quamvis marito traditus fuerit præcedente promissione dotis in certa pecuniarum summa; nisi tamen datio in solutum facta fuerit promiscuè utrique ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

dat inter filios suos, & meos, & tamen non obstantibus illis verbis *suos & meos*, fuit iudicatum electionem fieri posse in persona nepotum, ut etiam monuimus supra *num. 14*.

²³ Et licet in contrarium facere videatur decisio ejusdem authoris *64*, tamen illa loquitur in terminis vocationis filiorum; nos autem agimus de vocatione liberorum, quæ duo valde differunt: ut diximus *n. 15*, & sequent.

Præterea in eadem decisione *64. num. 47*, dictus author protestatur se nolle decidere casum illum, in quo adjecta sunt illa verba, *filios suos, & meos*; immò in eadem causa, *num. ult. versic. his attentis*, fuit decisum, filiorum appellatione non comprehendi nepotes, quando filii sunt vocati propriis nominibus: sed quando non sunt vocati filii propriis nominibus, ibidem dicitur, ex quinque Iudicibus quatuor pro vocatione nepotum iudicasse.

²⁴ Cæterum, quod superius dictum est, datâ facultate eligendi liberos, eligi posse nepotes, non procedit quando disponens discretivè loquutus est de liberis & de nepotibus seu liberis liberorum; veluti si dictum fuerit quod si filius haberet liberos, & isti liberi haberent alios liberos, volebat hæreditatem suam restituere, &c. tunc enim quia alio modo loquutus est de liberis primi gradus, quàm de liberis ulterioris; electio vel restitutio liberis faciendâ non comprehendit liberos liberorum, seu nepotes disponentis: Cavalier. *decis. 465. num. 2. Menoch. consil. 328. n. 8. 9. & 10. Surd. consil. 574. num. 6. versic. ad quod ostendendum*. † Ideo electio de persona nepotum hoc casu nulla erit, tanquam facta contra voluntatem disponentis. Ioseph. de Sesse *d. decis. Aragon. 53. in 2. dubio, à num. 8. usque ad finem, & decis. 164. per totam, maxime n. 110. & 112.*

²⁶ Præterea regula in principio huius capituli proposita, quod electio potest fieri de pluribus, locum non habet quando unus ex eligibilibus superest; ille siquidem solus admittendus est, & cessat eligendi facultas, quæ non potest exerceri nisi inter plures. Cald. *de emphyt. lib. 3. cap. 10. num. 3. in fine, versic. cæterum. Cytac. controvers. 57. num. 3. per totam, Menoch. consil. 1226. per totum.*

²⁷ Octavò dum quaeritur, utrùm factâ semel electione licita sit variatio? Notandum est, quæstionem restringendam esse ad terminos suos: quia alioqui nimis ampla esset variationis materia circa electionem, circa res, vel remedia, &c. in contrahibus, in iudiciis, in ultimis voluntatibus, de quibus Imol. *in dist. l. unum ex familia, in princip. num. 7. Rip. in l. servi electione, ff. de legat. 1. & alii qui brevitate gratiâ omittuntur*. † Ideo loquendo de electione personarum incertarum ex certis, solemnis est illa distinctio quam asserunt Glof. Batt. Imol. & alii *dist. l. unum ex familia*. Quod si electio alicui purè commissâ sit, factâ semel electione, non admittitur variatio, nec nova nominatio: quia cum electio sit valida, & actus electionis seu nominationis fuerit consummatus, non est ampliùs de variatione tractandum. Sed si electio fuerit commissâ in diem, vel sub conditione; veluti cum relata est ad tempus mortis, vel aliàs dilata, & non purè concessa fuit eligendi potestas; si electio fuerit facta ante tempus, licebit variare: quia actus nulliter factus non consummavit eligendi facultatem: hanc distinctionem sequuntur Gomel. *ad leg. 17. Tauri, num. 6. Surd. consil. 264. numer. 29. Molin. de primog. lib. 2. cap. 4. numer. 22. Videnda est addit. ad Gammam decis. 36. Valasc. consult. 102. numer. 23. & sequentib. Cuiac. observat. lib. 10. cap. 39. Rota decis. 323. & 263. part. 1.*

recent. Seraph. decis. 589. Gratian. discept. forens. capit. 746. num. 12. Barry de success. lib. 8. tit. 8. quando ex pluribus &c. num. 4. fol. 310. † Videndus etiam text. & DD. in leg. cum pater 79. §. à filia. ff. de legat. 2. A filia pater perierat, ut cui vellet ex liberis suis, prædia cum moteretur restitueret: uni ex liberis prædia fideicommissaria viva donavit; non esse electionem propter incertum diem fideicommissi certa donationis videbatur. Nam in eum destinatio dirigi potest, qui fideicommissum inter ceteros habiturus est, remota matris electione. Hactenus I. C. qui prædictam distinctionem egregiè confirmare videtur.

Si tamen electio facta fuerit ex causa dotis, cum promissione de non revocando, aut subsequuta traditione, non datur variationi locus, sed electio semel facta in vita irrevocabilis est: ut ostendit Additio ad Molin. *de primog. lib. 2. cap. 4. n. 2. in fine, versic. limitatur etiam*, post Valasc. Caldas, Castill. & alios ibidem allegatos, & videtur tenere Cald. *de emphyt. lib. 3. c. 2. n. 49. & Addit. & Gamm. decis. 36. n. 1. in fin. ubi generaliter loquitur de electione facta ob causam matrimonii, quam dicit esse irrevocabilem*. † Ego tamen Censeo, ex quacunque causa facta sit nominatio, si ipsa ad tempus mortis eligere debentis relata fuerit, & nominatus moriatur ante nominationem, quod electio non subsistat in præiudicium illorum, qui tempore mortis quo nominatio faciendâ erat, superstitēs fuerint, ob rationes & iura supra allegata.

Hoc etiam aliàs Consului, quod si inter maritum & uxorem conventum sit, unum ex liberis tam ad paternam, quàm ad maternam bona eligi, de cõmuni utriusque consensu; Maritus autem Paulum Aldonsum primogenitum, præsentem & consentientem uxore nominasset, mortuo marito non poterat uxor nominationem factâ de illo primogenito contravenire, nec illam etiam quoad bona materna revocare. † Quando enim pluribus eligendi facultas commissâ seu reservata est, uno ex illis post factam electionem mortuo, alius superstes non potest variare: quia in iis in quibus requiritur voluntas aliena, unus absque eo cuius exigitur voluntas variare nequit. Castill. *lib. 2. controvers. c. 20. num. 48. ubi ostendit quod in voluntate aliena non licet variare; licet in propria admitteretur variatio. Cod. Fabr. lib. 6. tit. 20. definit. 19.*

CAPVT LII.

Fundus dotalis non censetur constitutus, quamvis marito traditus fuerit præcedente dotis promissione in certa pecuniæ summa; nisi tamen datio in solum promiscuè facta fuerit utrique coniugi; vel maritus nomine uxoris, vel tanquam ipsius procurator, prædia receperit; sed si nulla præcesserit dotis certæ promissio in pecunia, fundus dotalis manet, non obstante æstimatione, & fructus illius soluto matrimonio statim ad uxorem pertinent, etiam si agatur de annuis redditibus, quia loco immobilium sunt.

SVMMARIVM.

1 Fundus in solum datum pro dote promissa in pecunia, non est dotalis.

2 Hoc

2. Hoc procedit quamvis nulla præcesserit æstimatio
ralis fundi, quia æstimatio censetur facta à lege
pro pretio quod tunc bona valebant.
3. Facta reditus annui datione in solutum pro pecunia
dotis nomine promissa, dominium illius trans-
sit in maritum, & uxore remanet creditrix
pecuniæ.
4. Vxor soluto matrimonio non potest prætere fructus
reditus annui, vel aliorum bonorum,
marito pro pecunia dotali in solutum dato-
rum.
5. Quæ sint coniectura ex hijs colligi possit fun-
dum esse dotalem.
6. Leges loquentes de dote æstimata, locum habent
duntaxat, quando maritus bona in solutum
proprio nomine accepit.
7. Fundus non efficitur dotalis, nisi datio in solutum
facta fuerit ipsi marito nomine proprio, & tan-
quam marito.
8. Maritus fundo in solutum accepto remanet pecunia
debitor, si pecuniam uxori recognouerit, &
restituere promiserit.
9. Si pater filia fundum in solutum dederit, & fi-
lia in eodem contractu illum marito in
dotem constituerit; perinde est ac si pa-
ter ipse marito in solutum dederit, stan-
te recognitione dotis per maritum facta cum
promissione de restituendo dotem in pecu-
nia.
10. Fundus dotalis efficitur, si maritus illum receperit
viri coniuncta persona uxoris, vel nomine
ipsius.
11. Maritus recipiens fundum nomine uxoris, cense-
tur illud fecisse vii procurator ipsius, & in vim
mandati quod habet à lege.
12. Fundus, quamvis æstimatus à patre, filia assigna-
tus, remanet profectitius & proprius ip-
sius, & hac qualitas à fundo separari non
potest.
13. Æstimatio fundi in solutum pro dote dati, si nulla
præcedat certa summa in pecunia promissio,
censetur duntaxat facta ut verus valor
sciatur, non ut dominium in maritum trans-
feratur.
14. Æstimatio tacite facta dicitur, quando dantur
in solutum res, quæ consistunt in pondere, numero
& mensura.
15. Reditus annuus dotalis statim restituendus est
uxori, soluto per mortem viri matrimonio, non
expectato anno.
16. Reditus annui accedunt ad naturam bonorum
immobiliam.
17. Expenditur consil. D. Ludou. Belli 72. vbi
tractatur quæstio restitutionis dotis consi-
stentis in annuis redditibus, & refutatur: &
num. 18.
19. De quibuscumque redditibus annuis agatur, sem-
per loco immobilium haberi debent, & re-
leuant ab onere satisfaciendi; & ab Eccle-
sia vel minoribus sine decreto alienari ne-
queunt, excepta tamen alienatione necessa-
ria.
20. Reditus annui non ex eo solum inter immobi-
lia computantur, quod bonis immobilibus
adherent; sed etiam ex eo quod sunt per-
petui.

Cum dobitaretur verum filia, cui pater dotis no-
mine summam sex millium scutorum constitue-
rat, in cuius solutionem annum censum, seu capitale

sexcentorum aureorum cesserat super quadam Com-
munitate Prouincia, quæ inter eas, quæ facultati-
bus non idoneæ declaratæ fuerunt numerabatur, so-
luto matrimonio posset contra hæredes mariti 600.
aureos in pecunia petere, an verò reditum illum
annuum vti dotalem in deductionem dotis periculo
suo capere teneretur.

Respondi ex iis quæ in facto proponebantur, pos-
se mulierem ad dotis repetitionem agentem pete-
re 600. aureos sibi in pecunia numerata restitui; nec
capitale super illa Communitate marito cessum in
solutum capere teneri: quia capitale illud annui re-
ditus cessum fuit marito pro certa summa, quam
illi socer in pecunia promiserat: & fundus autem do-
talis non dicitur, quando dote in pecunia promif-
sa, census annuus, aut res, seu prædium aliquod in
solutum marito datur, DD. in l. quoriet, Cod. de iur.
dot. & in l. si æstimatis, ff. solut. matrim. Couar. præst.
quæst. 28. numer. 1. versic. secundo apparet. Surd. con-
sil. 39. num. 6. Fontan. de pact. nupt. claus. 5. glof. 8. p. 13.
num. 26. & vbi post Seraph. decis. 1207. num. 1. dicit
hoc procedere, quamvis nulla expressa facta fuerit
æstimatio, quia illa censetur facta à lege pro pretio,
quo tunc bona valebant. Gratian. discept. forens. c. 38.
num. 29. & siquidem dominium reditus annui cessi
fuit translatum in maritum; & vxor remanet credi-
trix pecuniæ. Addent. ad Ludouil. decis. 573. num. 16.
versic. quod maxime. Menoch. lib. 3. præsumpt. 74.
num. 4. Anchar. Ion. lib. 1. quæst. 28. num. 3. & 4. Vil.
in verb. æstimatio, conclus. 68. num. 1. 3. & 12. vbi
plures citat, Anton. de Amat. resol. 49. numer. 10.
& vbi propterea concludit fructus bonorum, sic
marito in solutum datorum, non posse præendi per
vxorem soluto matrimonio, Addent. ad Burat. de-
cis. 36. & vbi ponuntur coniecturæ ex quibus fun-
dus censeri debeat dotalis, quæ ibidem videri pote-
runt.

Neque dici poterat, quod census ille fuisset assigna-
tus & in solutum datus uxori, & non marito: & le-
ges autem loquentes de dote æstimata locum habent
duntaxat quando maritus bona in solutum proprio
nomine accipit. Oldrad. consil. 2. num. 6. hoc autem
casu non solus maritus, sed ipse vnà cum vxore cen-
sum in solutum acceperat: verba quippe cessionis sic
concepta erant, *cede auditis mariez*: & sic cessione
facta vtrique coniugi, & agebatur de cessione mixta,
non autem facta simpliciter marito; quo casu fundus
non efficitur dotalis. Bald. consil. 160. in fin. versic. & ita
retentis, volum. 2. quem sequitur Tusch. in verb. dos,
conclus. 738. num. 27. & 28.

Primo siquidem, quia maritus in eodem contractu
summam illam 600. scutorum se habuisse & recepisse
falsus fuerat, eandemque uxori recognouerat, & soluto
matrimonio illi, aut quibus de iure, restituere promi-
serat, ita ut non esset amplius disputandum, quin verè
quantitatis esset debitor. Dominus Ludouic. Belli.
consil. 74. num. 1. & 2. Fontan. d. claus. 5. glof. 8. part. 13.
num. 6.

Secundò, quia statim in eodem contractu vxor
marito omnia bona sua in dotem constituit, & sic cum
reditus ille fuisset coniugibus in solutum datus pro cer-
ta æstimazione, fuit etiam per vxorem marito, statim &
in eodem contractu, sub eadè æstimazione assignatus,
qui illius æstimacione vxori recognouit, & restituere
promisit: maxime cum dotis assignatio præcedens fa-
cta fuerit uxori, & pro ea illius marito: & fuit igitur
vnus contractus occultatus cū alio, & celeritate con-
iungendarum actionum, eodem contextu pater filia,
& filia marito censum eundem æstimatum tradi-
disse censetur. Iuxta notata in l. singularia, ff. si cer-
petas,

116 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

petat. l. si inter, & ibi Bald. Cod. de iure dot. Fontan. de pact. nupt. d. claus. 5. gloss. 8. part. 13. n. 12. fol. mibi 197.

Ceterum si maritus uxori summam illam non recognovisset, & pecuniam illi restituere non promississet, negari non posset quin census ille cessus, esset dotalis, ex supradictis n. 6.

10 Ad quod optimè faciunt tradita per Beroium consilio 204. num. 42. volum. 1. ubi dicit fundum esse dotalem si maritus illum receperit, vel conjuncta persona suæ uxoris. Roland. consilio 64. num. 1. & 9. volum.

11 mine 4. † Vbi dicit quod quando maritus nomine uxoris recipit prædia, censetur id fecisse tanquam procurator uxoris, & in vim mandati quod habet à lege, ita ut quamvis regulariter æstimatio videatur facere emptionem, nihilominus emptio illa censetur facta nomine uxoris, & illi prædia debentur, & non pretium; licet in casu suo aliter concludat: quia cessio facta fuerat marito iure proprio, & in perpetuum, pro se & suis hæredibus & successoribus quibuscumque stipulanti: sequitur ipsum Cyriac lib. 2. contrav. 220. numero 8. Conferunt etiam tradita per Cavalc. in Indice decis. in verbo maritus & eius hæres non est obligatus, num. 3. Trentacinq. variar. resol. lib. 3. tit. de iur. dot. resol. 1. numero 26. Benè Gutier. de gabel. quæst. 25. numero 6. versic. Carolus. † Ratio est, quia hoc casu fundus ille, quamvis fuerit æstimatus, tamen remanet proprium patrimonium filiae, & est profectitius, tanquam à patre proveniens; quæ qualitas ab ipso fundo separari non potest, nisi id expresse dicatur; aut solus maritus (prout in casu proposito factum fuit) illum proprio nomine recipiat, l. cum à socero tuo pro uxore dos tibi daretur, & l. 1. l. si gener, Codic. de iur. dot. l. ex morte, in fin. Codic. de pact. conven.

12 Et præmissa locum habent retentis suis terminis, nempe quando præcedit promissio dotis in certa pecuniæ quantitate; nam nulla præcedente tali promissione, si facta fuerit æstimatio, illa potius facta censetur ad hoc ut sciatur valor rei, quam ut dominium in maritum transferatur. Gratian. discept. forens. cap. 489. n. 4. & ideo fundus semper dotalis remanet, non obstante æstimatione Seraph. decis. 1107. n. 1. ubi fundat resolutionem suam in eo quod præcedebat promissio certæ quantitatæ.

13 Advertendum autem est, duo in hac materia considerari æstimationum genera, aliquando enim fit æstimatio expresse, aliquando verò tacite auctoritate legis; videlicet quando dantur in solutum res consistentes in pondere, numero, & mensura, l. res in dotem, ff. de iur. dot. Gloss. singularis in l. æstimatis ff. solut. matrim. Fontan. de pact. nupt. d. claus. 5. gloss. 8. part. 13. n. 4. Barb. in l. æstimatis § 1. n. 7. & 8. ff. solut. matrim. ubi agit de nomine in solutum dato.

14 Et iuxta præmissa aliàs Respondi, uxorem soluto matrimonio consequi debere fructus annui redditus in dotem constituti, quia ipsi marito pro uxore & nomine uxoris assignatus fuerat, neque maritus in casum restitutionis dotis pecunias, sed simpliciter dotē uxori reddere promiserat: immò neque certa dotis in quantitate promissio facta erat, ideo fructus uxori debebatur, soluto matrimonio. Gratian. discept. forens. c. 18. n. 39. in fin. Seraph. decis. 1107. n. 3. vers. verum, cum hac via agendo. Antonin. de Amat. resol. 49. n. 10. Censius in tract. de censib. q. 67. n. 27. & seqq.

15 Nam cum census annui quodammodo sortiantur naturam bonorum immobilium, ex fusè notatis per Cens. de censib. q. 30. † dominium ipsorum soluto matrimonio confectum absque dilatione anni; reddit ad uxorem; & fructus à die mortis mariti ad illam pertinent. Cens. dict. quæst. 67. num. 26. ex l. unica §.

16 ex actio, Cod. de rei uxori. actio, & cum de hoc ageretur anno 1625. Ego pro Nobili & Illustri D. Petro de Guillens scripti † adversus ea quæ tradidit D. Ludou. 18 Bellus cons. 72 pro hæredibus D. Consiliarii Raynaud: ideo ab ejus consilio cavendum est. Nam distinctio illa in tria censuum genera huic casui adaptari non potest: † cum in quocumque genere censuum versetur, semper pro immobilibus habeantur: relevant enim ab onere satisfaciendi: per eos qui immobilium incapaces sunt, possideri nequeunt: à minoribus sine decreto, vel ab Ecclesiis sine solemnitate alienari nequeunt, excepta alienatione necessaria ex traditis per Cens. dict. quæst. 30. n. 13. & seq. † Neque ex eo solo quod immobilibus cohærent, pro immobilibus reputantur, verum etiam ex eo quod perpetui sunt, & non temporales: ut notat Cens. dict. quæst. 30. n. 20. & sequentibus.

ex actio, Cod. de rei uxori. actio, & cum de hoc ageretur anno 1625. Ego pro Nobili & Illustri D. Petro de Guillens scripti † adversus ea quæ tradidit D. Ludou. 18 Bellus cons. 72 pro hæredibus D. Consiliarii Raynaud: ideo ab ejus consilio cavendum est. Nam distinctio illa in tria censuum genera huic casui adaptari non potest: † cum in quocumque genere censuum versetur, semper pro immobilibus habeantur: relevant enim ab onere satisfaciendi: per eos qui immobilium incapaces sunt, possideri nequeunt: à minoribus sine decreto, vel ab Ecclesiis sine solemnitate alienari nequeunt, excepta alienatione necessaria ex traditis per Cens. dict. quæst. 30. n. 13. & seq. † Neque ex eo solo quod immobilibus cohærent, pro immobilibus reputantur, verum etiam ex eo quod perpetui sunt, & non temporales: ut notat Cens. dict. quæst. 30. n. 20. & sequentibus.

C A P V T L I I I.

De eo qui petit se immitti in possessionem vigore testamenti requirentis altiore indaginem, & quibus in casibus hæres possidens sit legitimus contradicitor adversus fideicommissarium non possidentem. Quæ sit differentia inter possessorem doctem in promptu de titulo suæ possessionis, & illum qui dat fumum Iudici de suo titulo probabili & verisimili. Articulum juris dubium & difficilem dici requirere altiore indaginem. Articuli & testes super possessorio quando sint reiiciendi, non obstante clausula, salvo iure impertinentium, & non admittendorum: & aliis clausulis salutaribus: Et de interpretatione statuti Avenionensis super admissione articulorum.

S V M M A R I V M.

- 1 In possessorio indicio non admittuntur exceptiones requirentes altiore indaginem, sed ea ad petitorium reiicienda.
- 2 Hoc locum habet non solum in remedio l. fin. C. de edict. D. Hadr. sed etiam in omnibus aliis remediis adipiscenda possessionis.
- 3 Materia legitimi contradicitoris in Salviano, equiparatur cum dict. l. fin.
- 4 Vi deitur immisso, constare debet de fideicommissio ex sola lectura testamenti.
- 5 Quæstio dicitur requirere altiore indaginem, quando is qui petit se immitti, non est nominatus in testamento.
- 6 Hæres non possidens est legitimus contradicitor adversus fideicommissarium petentem se immitti, si ius istius pendeat ex facto dubio.
- 7 Quando certum est hæredi competere detractiones, denegatur immisso fideicommissario.
- 8 Quando hæres potest facere detractiones, Index gravat si concedat immisionem, etiam cum clausula, detractis detrahendis.
- 9 Si fideicommissarius petat se immitti in casibus in quibus immitti non debet, hæres debet absolvi ab observatione indicii, salvo alicui jure rectius agendi.

10 Inter